

Sari Salovaara 20.9.2007

Är allting bättre i Sverige?

Sari Salovaara och Tuuli Rajavuori från tjänsten Kultur för alla reste med stöd av Kulturfonden för Sverige och Finland till Sverige för en vecka för att rota i museernas tillgänglighet. Vad fick de ut av sin resa?

Visionen för det svenska folkhemmet är övergripande och ambitiös: landet ska vara framkomligt och tillgängligt också för funktionshindrade personer, de offentliga tjänsterna ska fungera smidigt senast år 2010. Detta fastslogs och föreskrevs tio år innan tidsfristen löper ut. Ur finländsk synvinkel verkar det vara viktigt att ha en plan och främja utvecklingen med piska och morot; svenskarna åstadkommer mycket gott.

Kultursektorn i Sverige är en mönsterelev i intern jämförelse: kulturaktörerna gör upp tillgänglighetsplaner för att det är deras skyldighet. Forskning ger vid handen att de mest tillgängliga (kultur)objekten har utarbetat en årsplan och satt långsiktiga mål. Museerna har egna planer för hur de ska istandsättas. De anordnar egna personalkurser om hur man tar hänsyn till den brokiga kundkretsens behov och sammanställer rådgivande stödgrupper bestående av representanter för kunderna. Museibesökarna erbjuds lyx som är svår att hitta i Finland; nästan alla museer har ett lekrum eller en annan aktiv utställningssektion, där besökarna får pröva sig fram, spela, uppleva saker och lära sig. Till råga på allt delar svenska kulturrådet ut en imponerande summa på dryga 9 miljoner kronor i statsunderstöd för att främja tillgängligheten.

Det är bara att konstatera att svenskarna har kört om oss – eller har de? När man besöker museerna stöter man också på vissa ack så bekanta problem. I en del museer har personalens motivation sjunkit till noll, satsningarna ligger och skräpar i ett hörn, grafikern har satt ihop minimala väggtexter som är svåra att läsa, de anställda vi möter är vänliga – men lyckligt ovetande om vad tillgänglighet innebär. Vi får höra att resurserna har skurits ner och att det är svårt att få understöd.

Men svenskarna är kreativa. Museet för synskadade tvingades lämna sin utställningslokal, men i stället bygger man som bäst en fyndig, estetisk och framkomlig utställning i en källarlokal. Och visst är svenskarna trots allt också förbluffande rika: till utomhusmuseet på Skansen kommer man både via en lång rulltrappa och med en tåghiss som går på skenor. Svenskarna är också internationella. Medan kulturernas mångfald först nu börjar göra entré på våra museer här i Finland, har svenskarna levat mitt bland mångfalden redan i många år. Vi har fortfarande all orsak att spana efter vad våra grannar i väst åstadkommer.